

Het Statistisch Toezichtscomité

Beraadslaging STAT nr. 29/2017 van 18 december
2017

Betreft: Aanvraag van de Groupe pour l'Abolition des Mutilations Sexuelles féminines-Belgique (GAMS België) om vanwege de Algemene Directie Statistiek -Statistics Belgium mededeling te verkrijgen van gecodeerde studiegegevens afkomstig uit het Rijksregister en uit het wachtregister (STAT-MA-2017-033)

Het Statistisch Toezichtscomité (hierna "het Comité");

Gelet op de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek (hierna "wet openbare statistiek");

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "de WVP");

Gelet op het koninklijk besluit van 13 februari 2001 *ter uitvoering van de Privacywet* (hierna "KB van 13 februari 2001");

Gelet op het koninklijk besluit van 7 juni 2007 *tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van het Statistisch Toezichtscomité opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*;

Gelet op de aanvraag van de vzw GAMS, ontvangen op 17 november 2017;

Gelet op de aanvraag van het technisch en juridisch advies gericht aan de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) op 5 december 2017;

Gelet op het technisch en juridisch advies ontvangen op 6 december 2017 ;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Beslist op 18 december 2017, na beraadslaging, als volgt:

I. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. De onderzoeker vraagt de mededeling door de Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium (hierna ADSSB) van gecodeerde studiegegevens uit het Rijksregister en uit het wachtregister.
2. De aanvraag strekt er tevens toe om het vertrouwelijkheidscontract tussen de bovenvermelde partijen goed te keuren.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. TOEPASSELIJKE WETGEVINGEN

A.1. Wet openbare statistiek

3. Op grond van de artikelen 15 en 15bis van de wet openbare statistiek is het Statistisch Toezichtscomité bevoegd om, enerzijds de mededeling toe te staan van de door de ADSSB gecodeerde studiegegevens aan de in de wet openbare statistiek vermelde bestemmingen en anderzijds het vertrouwelijkheidscontract goed te keuren dat moet worden afgesloten tussen de betrokken partijen.

A.2. WVP en het koninklijk besluit van 13 februari 2001

4. Op grond van de artikelen 1, § 1 en 3, § 1 van de WVP en artikel 1, 3° van het KB van 13 februari 2001, zijn gecodeerde studiegegevens betreffende geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke personen persoonsgegevens, waarvan de verwerking slechts is geoorloofd onder de in de WVP en het KB van 13 februari 2001 gestelde voorwaarden¹. De onderzoeker zal bovendien de

---

¹ Zie artikel 1, 3° van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 en zie ook Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens, Parl. St. Kamer 1997-98, nr. 1566/1 p. 12: "Ook gecodeerde informatie waarbij door de verantwoordelijke voor de verwerking zelf niet kan nagegaan worden op welk individu de informatie betrekking heeft, vermits hij niet in het bezit is gesteld van de

meegedeelde gegevens moeten verwerken in overeenstemming met de Luxemburgse wet op de gegevensbescherming.

B. WETTELIJKE BASIS VAN DE AANVRAAG

5. De onderzoeker is één van de in artikel 15 van de wet openbare statistiek opgesomde bestemmingen.
6. Inderdaad, in het 1ste lid, 4° zijn onder deze bestemmingen de rechtspersonen opgenomen die een wetenschappelijk onderzoeksdoel nastreven.
7. De aanvrager is een vzw die streeft naar de afschaffing van de seksuele verminking bij vrouwen, ook via preventieve- en sensibiliseringsacties. Haar in het Belgisch Staatsblad gepubliceerde statuten vermelden niet expliciet wetenschappelijk onderzoek onder haar doelstellingen. De ADSSB merkt evenwel in haar technisch en juridisch advies dat deze vzw, krachtens het vertrouwelijkheidscontract dat tussen deze vzw en de ADSSB zal gesloten worden, als opdracht heeft een wetenschappelijk onderzoek te voeren. De ADSSB leidt hieruit af dat dit organisme deel uitmaakt van de organismen bedoeld in artikel 15, 1ste lid, 4° van de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek.

De aanvrager kan dus een machtigingsaanvraag indienen om de mededeling van de gevraagde gegevens te verkrijgen.

C. DOELEINDEN

8. Persoonsgegevens moeten worden verwerkt voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden (art. 4, §1, 2° van de WVP).
9. De gevraagde gegevens zijn bestemd voor wetenschappelijk onderzoek en als ondersteuning van de politieke besluitvorming. Het algemeen doeleinde van het onderzoek ligt in een beter afbakenen van de problematiek van genitale verminking bij vrouwen in België. Het specifiek doel is het bekomen van betrouwbare ramingen van de prevalentie bij risicomeisjes op het ondergaan van een besnijdenis en van de reeds besneden vrouwen die woonachtig zijn in België. Deze studie wordt uitgevoerd op vraag van de federale Minister van Volksgezondheid.

---

daarvoor noodzakelijke sleutels, wordt derhalve als "persoonsgegevens" beschouwd indien identificatie nog door iemand anders kan verricht worden."

10. De kennis over de prevalentie van besneden vrouwen is essentieel voor de opmaak door de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid van aangepaste programma's voor de opname van deze vrouwen in de kraamafdelingen, aangezien bij deze vrouwen zeer vaak verwikkelingen optreden bij de bevalling. De ADSSB merkt evenwel in haar technisch en juridisch advies op dat het wetenschappelijk doeleinde van de geplande verwerking "*verzekerd lijkt (verbetering van de kennis op het gebied van genitale verminking bij vrouwen)*».
11. Deze doelstellingen beantwoorden aan de voormelde vereisten van de WVP.
12. Op grond van artikel 15 van de wet openbare statistiek dienen de gecodeerde persoonsgegevens te worden verkregen voor statistische of wetenschappelijke doeleinden.
13. Uit de aanvraag en het ontwerp van vertrouwelijkheidscontract blijkt dat de onderzoeker deze gegevens enkel mag gebruiken voor de aangeduide analyse en studie en het opmaken van globale en anonieme statistieken en dat de meegedeelde gegevens niet aan derden mogen meegedeeld worden, noch gebruikt voor controle- of repressiedoeleinden.
14. De vereisten inzake doeleinde van de wet openbare statistiek worden dus geëerbiedigd.

D. PROPORTIONALITEIT

D.1. De gevraagde gegevens

16. De aanvraag beoogt 6 informatietypes (IT) afkomstig uit de verwerking van het Rijksregister van de natuurlijke personen (RRNP) en uit het wachtregister (WR).

De gevraagde gegevens hebben betrekking op de buitenlandse vrouwelijke bevolking en de Belgische vrouwelijke bevolking van vreemde origine waarvan de nationaliteit of de vroegere nationaliteit werden gespecificeerd.

Het betreft:

- Provincie van verblijf (IT 001)
- Land van herkomst en datum aankomst in België (IT 006)
- Nationaliteit (IT 031)
- Geboorteplaats (IT 100)
- Geboortedatum (IT 101)
- Vermelding van het register (IT 210);

17. De ADSSB vermeldt in haar technisch en juridisch advies dat de aanvraag een beperkte verzameling microgegevens betreft, afkomstig van de demografische fiches van Statbel en dat de gegevens betrekking hebben op het jaar 2017.
18. Teneinde het risico op onrechtstreekse identificatie door mededeling van de geboortedatum te beperken, zal deze laatste vervangen worden door het geboortjaar (cf. beraadslaging STAT 05/2010 van 31 maart 2010, 16).

D.2. Betreffende de noodzaak van het mededelen van de gecodeerde gegevens

19. De onderzoeker mag de gecodeerde persoonsgegevens enkel ontvangen indien een verwerking van anonieme gegevens niet de mogelijkheid zou bieden de statistische of wetenschappelijke doeleinden die hij beoogt te verwezenlijken (artikel 4 WVP).
20. Uit de aanvraag kan impliciet worden begrepen dat het onderzoek alleen met gecodeerde gegevens gerealiseerd kan worden.

D.3. Noodzaak van de mededeling van elk gegeven

21. Het bewijs in dit opzicht werd verstrekt per gegeven.
22. Volgens het technisch en juridisch advies lijken de gevraagde gegevens, proportioneel in het licht van de doeleinden van het geplande onderzoek.
23. De Commissie sluit zich aan bij dit advies en beschouwt de gegevens als toereikend, ter zake dienend en niet overmatig (art. 4, § 1, 3° van de WVP)

D.4. Frequentie van de mededeling

24. De gecodeerde gegevens zullen slechts één maal worden meegedeeld voor dit specifiek project. De aanvrager verduidelijkt dat een nieuwe aanvraag zal worden ingediend indien de studie zou worden herhaald, aangezien de evolutie van de bestudeerde problematiek geen frequente opvolging vereist.

D.5. Duur van het onderzoek

25. Dit is vastgesteld op 6 maanden (december 2017 - mei 2018).

D.6. Bewaartermijn

26. De bewaartermijn van de gegevens wordt beperkt tot de noden van het onderzoek, nl. 6 maanden. De aanvrager preciseert dat het gaat om de tijd die nodig is om de gegevens te analyseren en het onderzoeksrapport op te stellen. Deze termijn is niet overmatig. De gegevens en back-ups zullen door de aanvrager onverwijld moeten worden vernietigd indien het doeleinde voor deze termijn wordt bereikt m.a.w. onmiddellijk nadat het statistisch doeleinde is bereikt (art. 4, §1, 5° van de WVP).

E. AANGIFTE

27. De aanvrager verbindt er zich toe, alvorens over te gaan tot de verwerking van de bedoelde gecodeerde gegevens, hiervan aangifte te doen bij de Commissie (art. 17 van de WVP).

F. Beveiliging

28. De aanvrager moet erover waken dat de verstrekte gegevens beschermd en beveiligd zijn (artikel 16 van de WVP en 15bis van de statistiekwet).

F.1. Veiligheidsconsulent

29. Uit de door de onderzoeker meegedeelde stukken blijkt dat hij over een consulent inzake informatieveiligheid beschikt. Uit de aanvraag en de verstrekte informatie blijkt dat de betrokkene kan worden aanvaard als consulent inzake informatiebeveiliging. De tijd die aan deze taak wordt besteed bedraagt volgens het evaluatieformulier van de aanvrager 1 u per week, terwijl 4 u per week vereist zijn volgens de door de CBPL en het Comité goedgekeurde standaarden. Een aangepast evaluatieformulier moet dus aan het Comité worden bezorgd.
30. Het Comité wijst de gemachtigde op zijn verantwoordelijkheden in dit verband.
31. De gemachtigde wijst een consulent aan op grond van zijn professionele kwaliteiten en deskundigheid, in het bijzonder op het gebied van de praktijk inzake gegevensbescherming en de in de context relevante regelgeving. Deze capaciteiten stellen de consulent in staat diens taken te vervullen en een gedegen kennis te verwerven van de informatica-omgeving van de gemachtigde en van de informatieveiligheid. De consulent dient deze kennis permanent op peil te houden.
32. De consulent brengt rechtstreeks verslag uit aan de hoogste leidinggevende van de gemachtigde.

33. Ongeacht of de consulent een personeelslid is of iemand extern, mag er geen sprake zijn van een belangenconflict tussen de functie als consulent en andere activiteiten die hiermee onverenigbaar zijn. In het bijzonder kan de functie niet gecumuleerd worden met deze van eindverantwoordelijke voor de informaticadienst of van hoogste leidinggevende van de gemachtigde (bv. algemeen directeur).
34. De gemachtigde waakt erover dat de consulent zijn opdracht volledig onafhankelijk kan uitoefenen en dat hij geen instructies ontvangt met betrekking tot de uitvoering van die taken. De consulent kan door de gemachtigde niet worden ontslagen of gestraft voor de uitvoering van zijn taken.
35. Indien de taken van consulent aan meerdere personen wordt toevertrouwd, dient aan één van hen de eindverantwoordelijkheid gegeven te worden om te rapporteren over de gezamenlijke werkzaamheden aan de hoogste leidinggevende en om de rol van contactpersoon ten aanzien van het Comité op te nemen.
36. De gemachtigde ondersteunt de consulent door hem beschikking te geven over de benodigde middelen en tijd voor het vervullen van zijn taken en het in stand houden van zijn deskundigheid. Met name wordt de consulent de nodige toegang verschaft tot persoonsgegevens en verwerkingsactiviteiten. De gemachtigde zorgt ervoor dat de consulent naar behoren en tijdig wordt betrokken bij alle aangelegenheden die verband houden met de bescherming van persoonsgegevens.
37. Het Comité behoudt zich het recht voor de naleving van deze verplichtingen te controleren.

F.2. Beveiligingsbeleid

38. Uit de door de onderzoeker meegedeelde stukken blijkt dat hij over een veiligheidsbeleid beschikt. De ADSSB stipt volgende elementen aan: *"Alle maatregelen voor de bescherming van de gegevens uit de conformiteitsverklaring worden ingezet. De onderzoekers zijn voorgelicht omtrent hun plichten inzake inachtneming van de vertrouwelijkheid. Het risico op onrechtstreekse identificatie is beperkt"*.
39. Dit verantwoordt een positief advies, aldus de ADSSB.

F.3. Verantwoordelijke natuurlijke persoon

40. De identiteit van de natuurlijke persoon die voor de gegevens verantwoordelijk is, werd meegedeeld. Deze persoon is verantwoordelijk voor de naleving van alle wettelijke, reglementaire en contractuele verplichtingen en van de bepalingen van onderhavige beslissing van de Comité. Hij is eveneens verantwoordelijk voor de daadwerkelijke controle van het rechtmatig gebruik van de verstrekte gegevens.

F.4. Personen die de studiegegevens gebruiken en de lijst van deze personen

41. Het lid van het onderzoeksteam dat de meegedeelde gegevens zal gebruiken werd expliciet vermeld in de aanvraag.

42. Verschillende van de gevraagde gegevens kunnen beschouwd worden als gevoelige gegevens in de zin van de artikelen 6 en 7 van de WVP.

43. Gelet op de gevoelige aard van de gegevens moet de onderzoeker hoofdstuk III van het KB van 13 februari 2001 eerbiedigen. Dit wil zeggen:

- een lijst opstellen waarop de (categorieën van) personen vermeld worden die de meegedeelde gegevens zullen gebruiken. Deze lijst zal voortdurend geactualiseerd en ter beschikking van het Comité gehouden worden; uit de evaluatievragenlijst inzake veiligheid blijkt dat aan deze voorwaarde werd voldaan;
- deze personen moeten door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijk karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen. De personen zullen op z'n minst een verklaring moeten ondertekenen waarin zij zich ertoe verbinden de veiligheid en de vertrouwelijkheid van de gegevens te bewaren;
- in de aangifte van de geautomatiseerde verwerking van de verkregen gegevens wordt melding gemaakt van de wet of verordening op grond waarvan de verwerking van dergelijke persoonsgegevens is toegestaan.

F.5. Scheiding van andere verwerkingen

44. De aanvrager dient de gegevensverwerking waarvan hier sprake, gescheiden te houden van eventuele andere gegevensverwerkingen waarvoor hij de verantwoordelijke zou zijn.

F.6. Verbod op decodering

45. De aanvrager verbindt er zich toe alle mogelijke middelen te zullen inzetten om de identificatie te vermijden van de personen van wie de gegevens worden verwerkt.

F.7. Koppelverbod

46. De aanvrager mag geen pogingen ondernemen om de bekomen persoonsgegevens te koppelen aan persoonsgegevens die reeds met toepassing van andere machtigingen aan de aanvrager werden overgemaakt.

F.8. Vertrouwelijkheid

47. De onderzoeker verbindt er zich toe de vertrouwelijkheid van de studiegegevens in acht te nemen en ervoor te zorgen dat de studiegegevens uitsluitend gebruikt worden door leden van zijn/haar eigen personeel, met het oog op de uitvoering van de bedoelde onderzoeken. De evaluatievragenlijst vermeldt dat het personeel is geïnformeerd over zijn vertrouwelijkheids- en veiligheidsverplichting.

G. ANDERE GEBRUIKSVORWAARDEN

F.9. Verspreiding van de resultaten

48. De aanvrager moet ervoor zorgen dat - na analyse en gebruik van de gegevens - de gepubliceerde resultaten anoniem en globaal blijven, zodat de persoonsgegevens er niet rechtstreeks of onrechtstreeks uit geïdentificeerd kunnen worden. In haar technisch en juridisch advies, verduidelijkt de ADSSB dat het risico op indirecte identificatie "zeer gering" is aangezien slechts een beperkt aantal variabelen wordt gebruikt.

F.10. Controle

49. De aanvrager stemt er uitdrukkelijk mee in dat vertegenwoordigers van het Comité , te allen tijde en zonder voorafgaande ingebrekestelling toegang krijgen tot de lokalen en tot de informatica-infrastructuur waar de verstrekte gegevens worden bewaard, om na te gaan of de bepalingen van de beslissing van het Comité, de bepalingen van de wet openbare statistiek en haar uitvoeringsbesluiten alsook van het vertrouwelijkheidscontract worden uitgevoerd.
50. Op eenvoudig verzoek kan het Comité toegang krijgen tot andere lokalen en ICT-systemen om te controleren of er geen inbreuk gepleegd wordt op de bepalingen van de machtiging van de wet openbare statistiek en haar uitvoeringsbesluiten en de bepalingen van het vertrouwelijkheidscontract.

F.11. Onderzoek als bedoeld in artikel 15, 1ste lid, 4° van de statistiekwet

51. In haar technisch en juridisch advies verduidelijkt de ADSSB dat het wetenschappelijk doel van de enquête "beschrijvend" is maar niettemin "gewaarborgd". De ADSSB merkt overigens op dat de analysemethoden beschrijvend zijn en dat de aanvrager betrokken werd bij een vroegere enquête in verband met hetzelfde onderzoeksthema.

F.12. Onderaanneming

52. Ingeval van een verwerkingsopdracht vereist artikel 16 WVP dat een overeenkomst zou worden afgesloten waarin de veiligheidsmaatregelen en alle punten worden geregeld waarvan sprake in voormeld artikel.

III. VERTROUWELIJKHEIDSCONTRACT

53. Het bij de aanvraag gevoegde ontwerp van vertrouwelijkheidscontract, dat de voorwaarden vastlegt waaronder de studiegegevens aan de aanvrager worden meegedeeld, moet beantwoorden aan de vereisten van artikel 15bis van de wet openbare statistiek. Dit is het geval.
54. Na afloop van deze contractuele termijn, mag de vertrouwelijkheid van de gegevens zelf niet worden doorbroken. Deze vertrouwelijkheid dient dus onbeperkt in de tijd geëerbiedigd te worden.

55. Het contract mag op geen enkele wijze afbreuk doen aan de voorwaarden van de beslissing van het Comité met betrekking tot de mededeling van de gegevens.
56. De contractuele voorwaarden die te maken hebben met privacy en vertrouwelijkheid maken integraal deel uit van onderhavige beslissing waardoor personen vreemd aan het vertrouwelijkheidscontract zich ook kunnen wenden tot het Comité om de voorwaarden te controleren waaronder de gegevens door de aanvrager mogen worden gebruikt.

IV. Algemeen besluit

57. De onderzoeker dient bij de verwerking van de verkregen persoonsgegevens rekening te houden met de WVP, de wet openbare statistiek, hun uitvoeringsbesluiten en elke andere wettelijke of reglementaire bepaling tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de bepalingen van de onderhavige beslissing van het Comité, en de bepalingen van het vertrouwelijkheidscontract tussen ADSSB en de onderzoeker.

V. SPECIFIEK BESLUIT

58. Het Comité oordeelt dat:

- de mededeling van de gevraagde gecodeerde studiegegevens bedoeld in punt 16 wordt toegestaan met het oog op het beoogde doeleinde;
- De beschikbare, gecodeerde studiegegevens zullen worden verstrekt binnen de 30 dagen nadat het vertrouwelijkheidscontract werd afgesloten.
- De bewaartermijn van de gegevens wordt beperkt tot de noden van het onderzoek, nl. 6 maanden. De gegevens en back-ups zullen door de aanvrager onverwijld moeten worden vernietigd wanneer het statistisch doeleinde is bereikt;
- Een aangepast evaluatieformulier moet dus aan het Comité worden bezorgd overeenkomstig de opmerking in punt 29;
- gelet op de gevoelige aard van bepaalde gevraagde gegevens, dient hoofdstuk III van het KB van 13 februari 2001 te worden nageleefd.

OM DEZE REDENEN,

Het Comité machtigt de Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium om de bedoelde gecodeerde studiegegevens mee te delen aan de vzw GAMS België onder de voormelde voorwaarden.

Het Comité keurt het vertrouwelijkheidscontract goed dat met de ADSSB zal worden afgesloten.

De machtiging tot mededeling krijgt slechts uitwerking na de ondertekening van het contract.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Gert Vermeulen